

ZACHRÁŇ SVOJ VYMIERAJÚCI RASTLINNÝ DRUH

Aj tento rok si spolu pripomeňme

SVETOVÝ DEŇ ZEME

Pri tejto príležitosti sme si pre vás v Stredoslovenskom múzeu pripravili pokračovanie online výzvy, do ktorej sa minulý rok zapojilo 336 žiakov. <https://ssmuzeum.sk/den-zeme-so-stredoslovenskym-muzeom/>

Tento rok zameriavame pozornosť na rastliny.

ktoré v posledných desaťročiach podobne, ako mnohé živočíšne druhy, čelia rapidnému úbytku. Rastliny sú základom života na Zemi aj jeho rozmanitosti a sú nevyhnutné pre fungovanie ekologických procesov a život udržujúcich systémov. V súčasnosti čelíme masívnemu úbytku biologickej diverzity Zeme, ktorého rýchlosť podľa expertných odhadov sto až tisíc násobne prevyšuje prirodzené tempo vymierania druhov (odhadnuté na základe fosílnych nálezov), pričom v blízkych desaťročiach sa má toto tempo až desaťnásobne zvýšiť. Vymieranie väčšiny druhov rastlín je do veľkej miery zapríčinené činnosťou človeka. Podľa Európskeho Červeného zoznamu je v súčasnosti ohrozená viac ako polovica endemicky sa vyskytujúcich stromov v Európe vrátane pagaštanu konského. V Červenom zozname výtrusných a kvitnúcich rastlín Slovenska z roku 2015 je zahrnutých až 1 218 rastlín, čo predstavuje približne 34 percent z 3 619 pôvodných druhov Slovenska.

Väčšina z nás je schopná vymenovať druhy zvierat, ktoré v posledných storočiach vymreli, alebo sú kriticky ohrozené. Málokto však pozná názov rastliny, ktorá čelí rovnakému osudu.

CHCETE ŠÍRIŤ SPOLU S NAMI OSVETU O ÚBYTKU BIODIVERZITY ĎALEJ? JE TU PRE VÁS NAŠA VÝZVA!

CIEĽOVÁ SKUPINA: žiaci základných a stredných škôl

CIEĽ VÝZVY: zvýšiť povedomie žiakov o alarmujúcich poklesoch početnosti mnohých rastlinných druhov na našej planéte s dôrazom na poukázanie hlavných faktorov, ktoré tieto poklesy spôsobujú.

AKO SA ZAPOJIŤ DO VÝZVY? Vyber si jeden kriticky ohrozený rastlinný druh, ktorý je v súčasnosti na pokraji vyhynutia.

VYTVOR SVOJ MALÝ PROJEKT, ktorý bude obsahovať nasledujúce informácie:

- 1) presný slovenský (ak existuje) a vedecký (latinský) názov rastlinného druhu
- 2) kontinent a krajinu, v ktorých sa ohrozená rastlina vyskytuje
- 4) jej charakteristický biotop (napr. brehové porasty, horské kosné lúky, lesy, rašeliniská
- 5) stupeň ohrozenia: kriticky ohrozený (CR- Critically Endangered) silne ohrozený (EN-Endangered) zraniteľný (VN-Vulnerable) a pod.
- 6) maximálne päť najdôležitejších a najrelevantnejších opatrení, ktoré by si zaviedol na ochranu vybranej rastliny pred jej vymiznutím a prípadným vyhynutím
- 7) porozmýšľaj aj o svojich zaužívaných návykoch, ktorých by si sa vedel vzdať, resp. ktoré by si vedel zmeniť, aby si pomohol k záchrane rastliny (turistika len po vyznačených chodníkoch, šetrenie s vodou a energiami, podpora opel'ovačov...)
- 8) doplniť môžeš fotografiu, obrázok alebo aj svoju kresbu vybranej rastliny

PRÍKLAD

Meno a mesto zapojeného žiaka:

Janka Nováková, Banská Bystrica

Druh rastliny, ktorý chcem zachrániť:

Jedľa sicílska (*Abies nebrodensis*)

Výskyt: Európa, Taliansko (endemit na ostrove Sicília)

Biotop: vysokohorské prostredie pohoria Madonia

Stupeň ohrozenia: CR - kriticky ohrozený druh

Opatrenia na jeho záchranu:

- Zákaz zakladania a manipulovania s ohňom v oblastiach jej výskytu
- Zákaz vysádzania nepôvodných (exotických) druhov v oblasti jej výskytu
- Finančná podpora produkcie sadeníc a ich následné vysádzanie

ROZSAH PROJEKTU: 1 strana A4.

Priebeh a ukončenie výzvy: Vaše projekty zasielajte vo forme skenov alebo fotografií na adresu:

tk@ssmuzeum.sk do termínu 14. 04. 2022.

Na Svetový deň Zeme, 22.04.2022, Stredoslovenské múzeum zverejní na svojej webovej a FB stránke sumárne plagáty, obsahujúce vybrané projekty žiakov. Vytvorené plagáty budú na webovej stránke múzea zverejnené počas celého roka 2022 a poslúžia ako osвета pre širokú verejnosť.